

**Кафедра хорового та оперно-симфонічного
диригування**

СИЛАБУС

з дисципліни «**Читання хорових партитур**»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень		Курс	I – II
Ступінь освіти	Бакалавр		Семестр	1 – 4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво		ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво		Аудиторних годин	64
Освітньо-професійна програма	Хорове та оперно-симфонічне диригування		Лекції	
			Практичні/семінарські	
			Індивідуальні	64
			Самостійна робота	56
Статус	Обов'язкова		Семестровий контроль	Залік – 1 Екзамен – 2, 3, 4

Інформація про викладача

ПІБ, посада	<i>Батовська Олена Миколаївна</i> – доктор мистецтвознавства, професор <i>Іванова Юлія Миколаївна</i> – кандидат мистецтвознавства, доцент <i>Михайлова Наталія Миколаївна</i> – кандидат мистецтвознавства, доцент <i>Чумак Олена Євгенівна</i> – заслужений діяч мистецтв України, старший викладач <i>Яструб Олена Миколаївна</i> – викладач
Профіль викладача	<i>Батовська О.М.</i> https://scholar.google.com.ua/citations?user=wBmP_pgAAAAJ&hl=ru ORCID: 0000-0002-1435-1245 <i>Іванова Ю.М.</i> https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=EFXDn5AAAAAJ ORCID: 0000-0001-5529-5713 <i>Михайлова Н.М.</i>

	https://scholar.google.ru/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=Lf6ZzlgAAAJ ORCID: 0000-0003-0172-2091 Яструб О.М. https://scholar.google.com.ua/citations?user=HX9jGV0AAAAJ&hl=uk ORCID:0000-0001-7503754
e-mail	Батовська О.М. bathelen@ukr.net Іванова Ю.М. ivochkajulia843@gmail.com Михайлова Н.М. Nata.mik.76@gmail.com Чумак О.Є. chumakolena67@gmail.com Яструб О.М. olenayastrub@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Читання хороших партитур» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус визначає обсяги знань, які здобувачі освіти повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Читання хороших партитур», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття навичок цілісного сприйняття та відтворення хорошої партитури диригентом-хормейстером, а саме розвиток навички читання хороших партитур, необхідної для подальшої практичної діяльності майбутніх фахівців, а також формування та розвиток музично-слухових уявлень, сприяючих осмисленню реального звучання хорошого твору в цілому і окремих його компонентів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати:**

- можливості фортепіано у ракурсі передачі особливостей вокально-хорової звучності;
- класичний та сучасний хоровий репертуар;
- термінологічну систему, що склалася в академічному музичному мистецтві.

Уміти:

- художньо, виразно виконувати хорову партитуру на фортепіано, з виконанням усіх загально-музичних вимог (музичне фразування, динаміка, агогіка, темп, ритм тощо);
- передати на фортепіано особливості вокально-хорового звучання (злитність виконання всіх голосів партитури, голосоведіння, цезури, пов'язані з вокально-хоровим диханням та фразуванням, виконання голосів партитури відповідно їх теситурному напруженню, тембральні характеристики партій, артикуляційні прийоми тощо);

- грати на фортепіано хорову партитуру з супроводом, а також окремо супровід та хорову партитуру (у ансамблі з педагогом чи іншими здобувачами освіти);
- читати з аркушу хорові твори різних типів фактури та складності у відповідності до їх виконавських вимог;
- транспонувати хорову партитуру в певні тональності (у межах до в. 3 вгору і вниз);
- читати на фортепіано хорові партитури, написані в ключах «До».

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема, *загальних компетентностей*:

- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12. Здатність працювати автономно.
- ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальних (фахових):

- СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

- СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання.

- ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Тема 1. Художньо-виразні можливості інтерпретації хорової партитури: епоха, стиль, жанр, традиція.

Тема 2. Специфіка відтворення хорового твору на фортепіано: функції голосів, туше, штрихи, аплікатура, педаль, динаміка, технічні прийоми.

Тема 3. Хоровий твір з супроводом: принципи поєднання хорової та інструментальної партитур.

Тема 4. Хорові партитури поліфонічного складу.

Перелік практичних завдань підсумкового контролю.

1 семестр.

1 модуль: 2 різнопланові партитури а cappella, 1 партитура з транспонуванням.

2 модуль (залік): 2 партитури а cappella, 1 партитура з транспонуванням, читання з листа, спів 2 голосів партитури за вибором.

2 семестр.

3 модуль: 2 різнопланові партитури а cappella, 1 партитура з транспонуванням.

4 модуль (екзамен): 2 партитури а cappella, 1 партитура з транспонуванням, читання з листа, спів 2 голосів партитури за вибором.

3 семестр.

5 модуль: 1 партитура а cappella, 1 твір з супроводом (поєднання партитур), 1 партитура з транспонуванням.

6 модуль (екзамен): 1 партитура а cappella, 1 твір з супроводом (поєднання партитур), 1 партитура з транспонуванням, читання з листа, спів 2 голосів партитури за вибором.

4 семестр.

7 модуль: 2 партитури (одна з них обов'язково поліфонічна), 1 партитура з транспонуванням, читання з листа.

8 модуль (екзамен): 2 партитури (одна з яких обов'язково поліфонічна), 1 партитура з транспонуванням, читання з листа, спів 2 голосів партитури за вибором.

Форми та технології навчання.

Індивідуальні заняття та самостійна робота, інформаційні технології (аудіо та відеофіксації виконавських дій).

З навчальної дисципліни передбачені наступні види самостійної роботи здобувача вищої освіти: гра хорової партитури; спів голосів партитури; читання з аркушу; транспонування хорової партитури; аналітична робота над партитурою; читання методичної літератури з питань історії і теорії хорового виконавства.

Зазначені види самостійної роботи виконуються здобувачем вищої освіти поза аудиторією.

Навчальні ресурси.

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Telegram тощо; використовуються застосунки Google Disk, Google Meet, Padlet, Zoom тощо; використовуються фонди фонотеки та бібліотеки Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Система оцінювання.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно	FX
1-34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90–100–А – відмінно. Здобувач освіти виконав програмні вимоги на високому рівні. Продемонстрував майстерне володіння навичками та прийомами відтворення хорového звучання на фортепіано. Продемонстрував виконавську свободу та творчий підхід у інтерпретації хорového твору. Виконав завдання транспонування твору на високому художньому рівні. Вільно читає з листа. Вірно відтворює голоси партитури у співі. Повно відповідає на питання комісії щодо змісту творів програми. Аналізує твори програми щодо музично-теоретичних, вокально-хорових та виконавських аспектів.

82–89–В – добре. Здобувач освіти виконав програмні вимоги на достатньому рівні. Продемонстрував добре володіння навичками та прийомами відтворення хорového звучання на фортепіано. Продемонстрував достатню виконавську свободу та творчий підхід у інтерпретації хорového твору. Впорався із завданням транспонування хорového твору. Читає з листа добре, проте з окремими неточностями. Добре відтворює голоси партитури у співі. Орієнтується щодо питань змісту творів програми. Аналізує твори програми щодо музично-теоретичних, вокально-хорових та виконавських аспектів.

75–81–С – добре. Здобувач освіти виконав програмні вимоги на достатньому рівні з окремими помилками. Продемонстрував достатнє володіння навичками та прийомами відтворення хорového звучання на фортепіано. Продемонстрував недостатню виконавську свободу та творчий підхід у інтерпретації хорového твору. Завдання транспонування хорového твору виконав з окремими помилками. Читає з листа з окремими помилками. Добре відтворює голоси партитури у співі. Орієнтується щодо змісту творів програми. Аналізує твори програми щодо музично-теоретичних, вокально-хорових та виконавських аспектів.

64–74–D – задовільно. Здобувач освіти виконав програмні вимоги на середньому рівні з окремими помилками. Продемонстрував невпевнене володіння навичками та прийомами відтворення хорového звучання на фортепіано. Продемонстрував недостатню виконавську свободу та творчий підхід у інтерпретації хорového твору. Завдання транспонування хорového твору виконав з помилками. Читає з листа з окремими помилками. Відтворює голоси партитури у співі, проте не відповідає достатньому художньому рівню. Орієнтується щодо питань змісту творів програми. Неповно аналізує твори програми щодо музично-теоретичних, вокально-хорових та виконавських аспектів.

60–63–Е – задовільно. Здобувач освіти виконав програмні вимоги на середньому рівні з помилками. Продемонстрував невпевнене володіння навичками та прийомами відтворення хорového звучання на фортепіано. Продемонстрував недостатню виконавську свободу щодо інтерпретації хорového твору. Завдання транспонування хорového твору виконав з помилками. Читає з листа з помилками. Відтворює голоси партитури у співі, проте не відповідає достатньому художньому рівню. Не орієнтується щодо змісту творів програми. Неповно аналізує твори програми щодо музично-

теоретичних, вокально-хорових та виконавських аспектів.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Здобувач освіти не впорався з програмою. Продемонстрував невпевнене володіння навичками та прийомами відтворення хорового звучання на фортепіано. Завдання транспонування та читання з листа хорового твору виконав з помилками. Не орієнтується щодо музично-теоретичних, вокально-хорових та виконавських аспектів та образного змісту творів програми.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Здобувач освіти не виконав індивідуальний навчальний план.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, творчих конкурсах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу.

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>.

Рекомендована література.

1. Леонтович М. Хорові твори. Київ : Музична Україна, 2005. 376 с.
2. Мірошникова А. А. Про роботу концертмейстера у класі хорового диригування : метод. рекомен. для викл. та студ. муз. вищ.навч.закл. Київ, 1990. 20 с.
1. Савельєва Г. В. Методика викладання спеціальних дисциплін. Конспект лекцій для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, спеціальність 025 «Музичне мистецтво», спеціалізація «Хорове диригування», освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». Харків: Копі-студія «Ларец», 2020. 48 с.
3. Савельєва Г. Хоровий стиль як об'єкт виконавської інтерпретації (на прикладі концертних програм Камерного хору ім. В. Палкіна). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. статей (на честь 55-річчя Л. В. Шаповалової)* ХДУМ ім. І. П. Котляревського; [ред. та упоряд. Л. В. Шаповалова]. Харків, 2010. Вип. 29: Когнітивне музикознавство. С. 510–522.
4. Стеценко К. Хорові твори. Київ : Музична Україна, 2008. 320 с.
5. Яструб О.М. Методичні рекомендації для вивчення та організації самостійної роботи студентів з навчального курсу «Читання хорових партитур». Методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури

і мистецтв I рівня акредитації за напрямом «025 Музичне мистецтво» спеціалізації «Хорове диригування» / Харків. нац. унів. мистецтв імені І. П. Котляревського; автор-укладач Яструб О. М. Харків: ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2021. 63 с.

6. Архів клавирів та партитур. URL: <http://operascores.ucoz.com//>.

7. Bach Cantatas Website / База даних кантат Й. С. Баха. URL: <http://www.bach-cantatas.com/IndexScores.htm#Part1>.

8. Choral Public Domain Library (cpdl.org) / Архів світової хорової музики URL: http://www2.cpdl.org/wiki/index.php/Main_Page.

9. Hausmusik / Архів світової хорової музики. URL: <http://www.hausmusik.ch/>.

10. International Music Score Library Project. URL: http://imslp.org/wiki/Заглавная_страница.

11. Werner Icking Music Archive / WIMA [Електронний ресурс]. URL: <http://icking-music-archive.org/index.php>.